

> Retouradres Postbus 1794 2280 DT Rijswijk

Aan
Ministerie van Buitenlandse Zaken
Directie Consulaire Zaken en Migratiebeleid
Afdeling Asiel, Hervestiging en Terugkeer (DCM/AT)
Postbus 20061
2500 EB Den Haag

**Directie voor Specialistische
Diensten en Internationale
Samenwerking**

Bureau Land en Taal

Sir Winston Churchilllaan 293
2288 DC Rijswijk
Postbus 1794
2280 DT Rijswijk

Infolijn 0900 1234561
(€ 0,10 p.m. op werkdagen van
9.00 tot 17.00 uur)

www.ind.nl

Contactpersoon
Secretariaat

F 070 779 4824

Datum 22 maart 2012
Betreft Terms of Reference voor ambtsbericht Wit-Rusland over politieke
oppositie, homoseksuelen en dienstplichtigen

Datum
22 maart 2012

Ons kenmerk
IND UIT 12-627 SDIS

Bijlagen
Geen

Hierbij zend ik u, onder verwijzing naar de afspraken tussen het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en het Ministerie van Buitenlandse Zaken, een overzicht met aandachtspunten die met het oog op de beleidsvorming door de Minister voor Immigratie, Integratie en Asiel en de uitvoeringspraktijk van de IND bespreking behoeven in het door u uit te brengen ambtsbericht over de situatie in Wit-Rusland met betrekking tot de politieke oppositie, homoseksuelen en dienstplichtigen.

Ik verzoek u de onderstaande onderwerpen te behandelen en in uw ambtsbericht expliciet melding te maken van reeds door u geschreven openbaar gemaakte (deel)ambtsberichten over Wit-Rusland.

Input van maatschappelijke relevante organisaties is betrokken bij de totstandkoming van deze brief.

1. Landeninformatie

Ik verzoek u de alhier genoemde onderwerpen zoveel mogelijk beknopt te vermelden en indien mogelijk te verwijzen naar een eerder algemeen ambtsbericht als deze daarin al aan de orde zijn geweest.

1.1. Land en volk, w.o. met betrekking tot talen:

- 1.1.1. Welke voertalen bestaan er in het betreffende land?
- 1.1.2. In welke talen vindt het onderwijs plaats?
- 1.1.3. Welke talen mag een inwoner van het land geacht worden te kunnen spreken?

2. Politieke situatie

Kunt u een korte beschrijving geven van de politieke situatie in Wit-Rusland van dit moment?

3. Algemeen

3.1. *Terugkeer*

- 3.1.1. Kunt u aangeven hoe personen die (gedwongen) terugkeren bij aankomst door de autoriteiten worden behandeld, in het bijzonder in het geval van asielzoekers?
- 3.1.2. Is het strafbaar om in het buitenland asiel aan te vragen?
- 3.1.3. Zo ja, in hoeverre worden deze personen daadwerkelijk vervolgd na terugkeer in Wit-Rusland?
 - 3.1.3.1. Indien van toepassing, op grond van welk wetsartikel gebeurt dit?
 - 3.1.3.2. Welke straf wordt hun opgelegd?

Datum
22 maart 2012

Ons kenmerk
IND-UIT 12-627 SDIS

3.2. *Uitreis*

- 3.2.1. Hoe moeilijk is het om zonder visum Wit-Rusland uit te reizen?
- 3.2.2. Zijn er in Grodno speciale regelingen die het voor inwoners van deze stad eenvoudiger maken de grens met Polen te passeren dan voor andere burgers van Wit-Rusland?
- 3.2.3. Is het juist dat er geen grenscontroles meer plaatsvinden tussen Rusland en Wit-Rusland?
 - 3.2.3.1. Zo ja, sinds wanneer is dit het geval?
 - 3.2.3.2. Betekent dit dat niemand meer wordt gecontroleerd die de grens passeert?

4. Positie van specifieke groepen

Kunt u, daar waar relevant, bij de hieronder genoemde groepen aandacht besteden aan de positie van minderjarigen?

4.1. *Leden van oppositiepartijen / politieke activisten*

4.1.1. *Nasleep presidentsverkiezingen*

- 4.1.1.1. Hoeveel personen zijn bij benadering gearresteerd tijdens de demonstraties na de verkiezingen van 19 december 2010?
- 4.1.1.2. Hoeveel personen zitten momenteel vast in verband met hun betrokkenheid bij de demonstraties?
- 4.1.1.3. Zijn zij reeds veroordeeld, of zitten zij nog in voorarrest?
- 4.1.1.4. Tot welk moment zijn personen opgepakt in verband hiermee?
- 4.1.1.5. Tot welk moment hebben huiszoekingen plaatsgevonden in het kader van de demonstraties na de presidentsverkiezingen?
- 4.1.1.6. Zijn er gevallen bekend van toevallige voorbijgangers die gearresteerd zijn voor deelname aan demonstraties?
- 4.1.1.7. Zo ja, zijn zij veroordeeld tot een straf?
 - 4.1.1.7.1. Zo ja, welke?

4.1.2. *Protestacties*

- 4.1.2.1. Kunt u een beschrijving geven van het ontstaan en verloop van de protesten (stille protesten, klapdemonstraties etc) die sinds voorjaar 2011 in Wit-Rusland gehouden worden?
- 4.1.2.2. Tot wanneer zijn deze protesten doorgedaan?

- 4.1.2.3. Wie organiseren/organiseerden deze protesten?
- 4.1.2.4. Vinden er momenteel dergelijke protesten plaats?
- 4.1.2.5. Wie zijn/waren de deelnemers aan de genoemde protesten?
- 4.1.2.6. Hoeveel personen zijn er bij benadering gearresteerd tijdens dergelijke protesten sinds het begin ervan?
- 4.1.2.7. Op grond van welke wet en welk wetsartikel zijn zij gearresteerd?
- 4.1.2.8. Welke straffen worden/zijn hun opgelegd?
- 4.1.2.9. Zijn er personen die *strafrechtelijk* vervolgd zijn/worden wegens betrokkenheid aan de protesten?
- 4.1.2.10. Hoeveel personen zijn dit ongeveer?
- 4.1.2.11. Zijn er gevallen bekend van toevallige voorbijgangers die gearresteerd zijn voor deelname aan demonstraties?
- 4.1.2.12. Zo ja, zijn zij veroordeeld tot een straf?
 - 4.1.2.12.1. Zo ja, welke?
- 4.1.2.13. Vinden in het kader van de protesten ook huiszoekingen plaats of hebben deze plaatsgevonden?
- 4.1.2.14. Zo ja, bij wie en tot wanneer hebben deze plaatsgevonden?

4.1.3. *Rechtsgang rond vervolgen en veroordeelden voor deelname aan demonstraties*

- 4.1.3.1. Kunt u een korte, stapsgewijze beschrijving geven van de te volgen strafrechtelijke procedure indien iemand van een strafbaar feit wordt verdacht en hierbij aangeven in hoeverre de in het Wetboek van Strafvordering beschreven procedure ook in de praktijk wordt uitgevoerd?
- 4.1.3.2. In hoeverre worden hierbij (originele) documenten verstrekt aan de verdachte / veroordeelde?
- 4.1.3.3. Wordt er in de praktijk een schriftelijke dagvaarding afgegeven indien men wordt opgeroepen om bij de politie te verschijnen?
- 4.1.3.4. Wordt er in de praktijk een schriftelijke dagvaarding afgegeven indien men wordt opgeroepen om bij de rechtbank te verschijnen?
- 4.1.3.5. Hoe wordt men geïnformeerd over de aanklacht?
- 4.1.3.6. Krijgt iemand die is veroordeeld in de praktijk een gewaarmerkt afschrift van het vonnis?
- 4.1.3.7. Kan hij of zij in theorie in beroep gaan tegen de arrestatie of straf?
- 4.1.3.8. Zo ja, heeft dit in de praktijk ook zin?
- 4.1.3.9. In hoeverre hebben vervolgte en veroordeelde personen in theorie recht op juridische bijstand?
- 4.1.3.10. Hoe werkt dit in de praktijk?
- 4.1.3.11. Wordt het paspoort van vervolgte en veroordeelde personen ingenomen en zo ja, op welk moment?
- 4.1.3.12. Wanneer krijgen zij hun paspoort weer terug?
- 4.1.3.13. Worden er daders/verdachten in het algemeen vervolgd en bestraft voor handelingen als marteling, ernstige mishandeling en verkrachting? Zo niet, wat is de reden voor het feit dat de overheid hen voor deze feiten niet vervolgt en/of bestraft? Bij daders/verdachten gaat het om overheidsfunctionarissen of om personen die behoren tot een groepering die de facto de overheid vormt in een bepaald gebied; dus niet om private personen.
- 4.1.3.14. Wanneer een persoon na het uitzitten van een administratiefrechtelijke straf na 10 à 15 dagen in vrijheid wordt gesteld, zijn er dan voorwaarden verbonden aan deze vrijlating?

Directie SDIS
Bureau Land en Taal

Datum
22 maart 2012

Ons kenmerk
IND-UIT 12-627 SDIS

4.1.3.15. Klopt het dat iemand die een dergelijke straf heeft uitgezeten een rekening krijgt voor kost en inwoning die hij gedurende de periode van hechtenis heeft genoten?

Directie SDIS
Bureau Land en Taal

Datum
22 maart 2012

Ons kenmerk
IND-UIT 12-627 SDIS

4.1.4. *Politieke activiteiten*

- 4.1.4.1. Is het mogelijk voor burgers een politieke partij op te richten?
- 4.1.4.2. Welke stappen moeten worden doorlopen alvorens een partij kan worden opgericht?
- 4.1.4.3. In hoeverre ondervinden burgers hierbij problemen?
- 4.1.4.4. Hoe gaat de overheid om met nieuwe politieke partijen?
- 4.1.4.5. Op welke andere manieren kan in Wit-Rusland oppositie worden gevoerd?

4.2. *Homoseksuelen*

4.2.1. *Wetgeving*

- 4.2.1.1. Is homoseksualiteit of zijn homoseksuele handelingen in enige vorm strafbaar?
- 4.2.1.2. Zo ja, wat is de wettelijke bepaling en wat is de straf?
- 4.2.1.3. Vindt er strafrechtelijke vervolging en/of veroordeling plaats enkel en alleen op grond van seksuele oriëntatie?
- 4.2.1.4. Zo ja, is bekend welke straffen zijn uitgesproken en op basis van welk(e) artikel(en) van welke wet(ten)?
- 4.2.1.5. Zo nee, zijn er gevallen bekend waarin homoseksuelen op andere gronden werden veroordeeld? Valt het uit te sluiten dat de homoseksuele identiteit van de vervolgte hierin een rol heeft gespeeld?
- 4.2.1.6. Kan het bekend zijn van een (toegeschreven) seksuele oriëntatie van een persoon in praktijk leiden tot onevenredige of discriminatoire bestraffing of tenuitvoerlegging van een straf die wordt opgelegd bij (strafrechtelijke)vervolging wegens een commuun delict?
- 4.2.1.7. Is er sprake van een actief opsporings- en vervolgingsbeleid ten opzichte van homoseksuele (/lesbische) personen, indien de autoriteiten bekend zijn of worden met de homoseksuele geaardheid of met homoseksuele handelingen van personen?

4.2.2. *Sociale positie*

3.2.2.1 Is er sprake van discriminatie en/of actieve buitensluiting van homoseksuelen door de autoriteiten en/of door medeburgers?

- 4.2.2.1. Zo ja, op welke gebieden vindt die discriminatie plaats?
- 4.2.2.2. Is er sprake van geweld tegen homoseksuelen?
- 4.2.2.3. Onder welke voorwaarden of omstandigheden is het voor homoseksuelen mogelijk om homoseksuele relaties te hebben in Wit-Rusland?
- 4.2.2.4. Komt het voor dat twee mannen of twee vrouwen samenwonen?
- 4.2.2.5. Hoe wordt hier tegenaan gekeken?
- 4.2.2.6. Bestaat er een 'homoscene' in Wit-Rusland?
- 4.2.2.7. In welke mate kan deze functioneren?
- 4.2.2.8. Zijn homowebsites, waaronder datingsites, vrij om te opereren in Wit-Rusland?

4.2.2.9. Bestaan er in Wit-Rusland belangenverenigingen voor homoseksuelen?

4.2.2.9.1. Zo ja, welke en wat doen zij precies?

4.2.2.9.2. In welke mate kunnen zij vrij opereren?

4.2.3. *Bescherming*

4.2.3.1. Bieden de autoriteiten bescherming tegen discriminatie van homoseksuelen?

4.2.3.2. Zo ja, op welke wijze?

4.2.3.3. Op welke wijze wordt het discriminatieaspect meegewogen door de autoriteiten wanneer door een homoseksueel aangifte gedaan wordt van bijvoorbeeld mishandeling?

4.2.3.4. Welke mogelijkheden bestaan er om bescherming te zoeken bij andere (hogere) autoriteiten indien de politie in gebreke blijft?

4.2.3.5. Heeft het in de praktijk zin bescherming te zoeken bij deze instanties?

4.2.3.6. In hoeverre kunnen ngo's of internationale organisaties hierbij behulpzaam zijn?

4.2.3.7. Van welke factoren hangt dit af?

4.2.3.8. Zijn er maatschappelijke organisaties die de belangen behartigen van homoseksuelen?

4.2.3.9. Zo ja welke, en wat doen zij precies?

4.2.3.10. Worden belangrijke mensenrechten, zoals vrijheid tot organiseren en demonstreren, door de overheid gerespecteerd?

4.2.3.11. Op welke wijze rapporteert de media over homoseksuelen?

4.2.3.12. Zijn er voorbeelden van homoseksuelen die in het openbaar uitkomen voor hun homoseksualiteit?

4.2.3.13. Welke specifieke informatie is beschikbaar over de mensenrechtensituatie van lesbische vrouwen?

4.2.3.14. Wat rapporteren internationale mensenrechtenorganisaties over de situatie van homoseksuelen?

4.3. *Dienstplichtweigeraars en desertie*

Ik verzoek u alhier een beschrijving te geven van het systeem van militaire dienstplicht.

4.3.1. *Dienstplicht*

4.3.1.1. Hoe worden dienstplichtigen gerekruteerd en opgeroepen?

4.3.1.2. Welke documenten worden aan dienstplichtigen verstrekt?

4.3.1.3. Wanneer wordt het militaire boekje verstrekt?

4.3.1.4. Dient een dienstplichtige zijn paspoort in te leveren?

4.3.1.5. Zo ja, wanneer krijgt hij zijn paspoort weer terug?

4.3.1.6. Wat is de normale dienstplichtperiode en zijn daar uitzonderingen op?

4.3.1.7. Zijn er uitstel-, vrijstelling- of afkoopregelingen?

4.3.1.8. Zo ja, hoe worden deze toegepast?

4.3.1.9. Worden dienstplichtigen ingezet voor algemene handhavingstaken?

4.3.1.10. Zijn er dienstplichtigen ingezet voor het handhaven van de orde tijdens demonstraties rond de verkiezingen van 19 december 2010 of tijdens stille protesten?

Directie SDIS
Bureau Land en Taal

Datum
22 maart 2012

Ons kenmerk
IND-UIT 12-627 SDIS

- 4.3.1.11. Zo ja, welke eenheden zijn hiervoor ingezet?
- 4.3.1.12. In welke mate heeft een dienstplichtige keuzevrijheid om te bepalen bij welk krijgsmachtdeel of eenheid hij wil dienen?
- 4.3.1.13. In hoeverre geldt dit voor speciale/ elite-eenheden? Komt het voor dat iemand daar zijn dienstplicht moet vervullen terwijl hij dat niet wil, of is het juist prestigieus om hier te dienen en lukt het niet iedereen om daar de dienstplicht te mogen vervullen?

Directie SDIS
Bureau Land en Taal

Datum
22 maart 2012

Ons kenmerk
IND-UIT 12-627 SDIS

4.3.2. *Dienstweigering en desertie*

- 4.3.2.1. Is dienstplichtweigering en/of desertie formeel en wettelijk strafbaar?
- 4.3.2.2. Zo ja, waaruit bestaat de wettelijk bepaalde bestraffing en wordt in Wit-Rusland daadwerkelijk strafvervolgning ingezet tegen dienstplichtweigeraars en deserteurs?
- 4.3.2.3. Wat zijn in de praktijk de opgelegde straffen?
- 4.3.2.4. Voeren de autoriteiten een actief opsporings- en vervolgingsbeleid tegen dienstweigeraars en deserteurs?
- 4.3.2.5. Is in geval van strafrechtelijke vervolging op grond van dienstweigering of desertie sprake van een onevenredige of discriminatoire bestraffing of tenuitvoerlegging van de straf wegens ras, religie, nationaliteit, lidmaatschap van een bepaalde sociale groep of politieke overtuiging?
- 4.3.2.6. Zo ja, voor welke groep(en) geldt dat en waar bestaat dat uit?
- 4.3.2.7. Voor zover van toepassing wordt u verzocht de bepalingen, voorwaarden en daadwerkelijke toepassing/uitvoering in praktijk van regelingen voor gewetensbezwaren en/of regelingen voor het vervullen van een niet-militaire dienstplicht weer te geven.

Indien u vragen heeft over bovengenoemde aandachtspunten kunt u contact opnemen met Bureau Land en Taal.

De Minister voor Immigratie, Integratie en Asiel,
Voor deze,

(Hoofd Bureau Land en Taal)